

ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

Հայց. Առաք. Սուրբ Յակոբ Մայր Եկեղեցույ Կիրակնօրեայ Դպրոցի Պարբերաթերթ

Ժ. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 10

Յունիս 2003

Մեր խօսքը

Յունիս ամսուան ժամանումով ահա իր աւարտին կը հասնի դպրոցական տարեշրջան մը եւս: Կիրակնօրեայ մեր դպրոցին համար ալ նույնպէս ամառնային արձակուրդը կը սկսի ու մեր աշակերտները կը վայելեն կազդուրիչ դադարի օրեր, ու կ'ամբարեն եռանդ եւ ոյժ յաջորդ տարուան համար:

Սակայն ինչպէս միշտ, պէտք է յիշել թէ երկու ամսուան ընթացքին դպրոցէն կտրուիլը չի նշանակեր ամբողջովին կտրուիլ գիտութենէ, ընթերցանութենէ, գիրէ ու գրականութենէ: Կիրակնօրեայ դպրոցին պարագային, կիրակի օրերը դպրոց յաճախելէն դադրիլը չի նշանակեր դադրիլ աղօթելէ, դադրիլ եկեղեցի այցելելէ ու մանաւանդ դադրիլ բարեսէր կեցուածք ունենալէ, որովհետեւ ամառնային արձակուրդը ֆիզիքական բացակայութիւն մըն է միայն ուսումի կամ դասաւանդումի մեր միջավայրէն:

Ամառնային երկու ամիսներու ընթացքին «Մաշտոցի Արձագանգ»ը եւս կը դադրի լոյս տեսնելէ: Մենք ալ մեր ամառնային պարտականութիւնները կ'ընենք ու մենք մեզ ինքնաքննութեան կ'ենթարկենք, մեր ընթերցողներուն կարծիքներն ու առաջարկները նկատի կ'առնենք ու կը յուսանք վերադառնալ յաջորդ աշնան նորոգուած բովանդակութեամբ, նիւթերով եւ ոճով:

Բովանդակութիւն

- Եթէ աշխարհի շարութիւնը կը վախցնէ քեզ...
- Հոգեգալուստ
- Սուրբ Հոփսիմեան կոյսեր
- Պենտէկոստէ
- Յունիս ամսուան տօներէն Սուրբ Էջմիածնի տօնը
- Մայիս ամսուան պատասխաններ եւ մասնակցողներ
- Յակոբին կէս ոսկինոցը
- Պահուած բառ

Խոնարհութիւն խնդրելու աղօթք

Սորվեցո՛ւր մեզի, ով Տէր, որ տեսնենք եւ օգտագործենք ծառայութեան ամէն պատեհութիւն. տանք՝ առանց փոխարժէքի հաշուելու, պայքարին՝ առանց վիրաւորելու, աշխատին՝ առանց հանգիստ փնտտելու, ծառայելու՝ առանց վարձատրութիւն ակնկալելու. այն գիտակցութեամբ՝ թէ քու կա՛մքդ է որ կը կատարենք: Ամէն:

Ս. Բարսեղ Կեսարացի

Եթէ աշխարհի չարութիւնը քեզ կը վախցնէ...

Աղօթք եւ օրհներգ Աստուծոյ Սաղմոս 27 [26]* Դաւիթի Ժողովածուէն: Երբ տակաւին թագաւոր չէր:

Տէ՛րն է լոյսս եւ փրկութիւնս, որմէ՞ պիտի վախնամ ես.
Տէ՛րն է կեանքիս ապաւէնը, որմէ՞ պիտի դողամ ես:
Չար մարդիկ որոնք հետս թշնամացած՝ զիս կը հալածեն,
փորձեցին միսս ուտել, սակայն իրենք տկարացան եւ ինկան:

Նոյնիսկ եթէ ամբողջ բանակ մը վրաս յարձակի,
Սիրտս վախ պիտի չզգայ.
Նոյնիսկ եթէ ինծի դէմ ճակատամարտ յարդարուի՝
Դարձեալ Աստուծոյ պիտի վստահիմ:

Ո՛վ Տէր, լսէ՛ աղաչանքս, երբ քեզ օգնութեան կը կանչես,

ողորմէ՛ ինծի եւ պատասխա՛ն տուր:
«Զի՛ս փնտռեցէք» ըսիր դուն,
եւ իմ սիրտս պատասխան տուաւ քեզի.-

«Քե՛զ կը փնտռես Տէր»:
Ինձմէ երես մի՛ դարձներ,
Բարկութեանդ մէջ մի՛ հեռանար ինձմէ՝ ծառայէդ:
Դուն՝ որ ինծի օգնական եղար, մի՛ մերժեր զիս,
Եւ մի՛ լքեր, ով Աստուած իմ փրկիչս:

Նոյնիսկ եթէ հայրս ու մայրս զիս լքեն,
Գիտեմ որ դուն, Տէր, զիս պիտի ընդունիս:

Տէր, քու ճամբադ սորվեցո՛ւր ինծի,
Եւ որպէսզի թշնամիներս չուրախանան՝
շիտակ ճամբուն մէջ առաջնորդէ զիս:
Զիս մի՛ մատներ հակառակորդներու քմահաճոյքին,
որոնք սուտ վկայութիւն կու տան եւ ինծի դէմ թոյն կը թափեն:

Եւ կը հաւատամ որ Տիրոջ բարութիւնը պիտի տեսնեմ
ողջերու աշխարհին մէջ:

Յոյսդ Տիրոջ վրա՛յ դիր,
զօրացի՛ր եւ քաջ եղիր.

Յոյսդ Տիրոջ վրա՛յ դիր:

* Ինչպէս շատերուն ծանօթ է, Սաղմոսներուն թուագրումը տարբեր է Եբրայերէնին եւ Գրաբար (Յունարէն Եօթանասնիցէն) թարգմանութեան մէջ: Այս Սաղմոսը Եբրայերէնի թիւ 27 ող է որ կը համապատասխանէ Գրաբարի 26 ին: Վերի գրութիւնը կը ներկայացնէ 1-3 եւ 7-14 համարները:

Հոգեգալուստ

Յիսուս իր աշակերտներուն հետ ունեցած վերջին ընթրիքի ընթացքին անոնց խոստացաւ զրկել Սուրբ Հոգին որմով անոնք պիտի զօրանային ու քաջալերուէին, պիտի օժտուէին հոգեկան ոյժով, հաւատքով, լաւատեսութեան համոզումներով եւ այլ իրապատուկ կարողութիւններով, լաւապէս կատարելու համար իրենց քրիստոնէական քարոզչութիւնը ու Աստուծոյ խօսքը հասցնելու համար աշխարհի չորս ծագերուն:

«Բայց երբ գայ միսիթարիչը, այսինքն Սուրբ Հոգին, որ ես ձեզի պիտի զրկեմ Հօրմէն, որովհետեւ Հօրմէն կ'ելլէ, անիկա ճշմարտութիւնը պիտի պատմէ եւ վկայէ իմ մասին: Դուք ալ կը վկայէք իմ մասիս, որովհետեւ սկիզբէն ինծի հետ եղաք:»

Յովհաննէս 15:26-27

Դէպքը ինքնին պատահած է Համբարձումէն ճիշդ 10 օր ետք ու կը զուգահիշի Հրեաներուն Պենտէկոստէ տօնին հետ:

« Երբ Պենտէկոստէին օրը հասաւ, բոլոր հաւատացեալները միասնաբար մէկտեղուած էին: Յանկարծ սաստիկ հովի մը սուլոցին պէս ձայն մը հնչեց երկինքէն եւ լեցուց ամբողջ տունը, ուր անոնք նստած էին: Յետոյ անոնք տեսան հրեղէն լեզուներ, որոնք տարածուեցան եւ հանգչեցան իրաքանչիւրին վրայ: Բոլոր ներկաները Սուրբ Հոգիով լեցուեցան եւ սկսան տարբեր լեզուներով խօսիլ, ինչպէս որ Հոգին խօսիլ կու տար:»

Առաքեալներուն Գործերը 2:1-4

Սուրբ Հռիփսիմեան կոյսեր

Հայաստանեայց եկեղեցւոյ պատմութեան մէջ վասն հաւատքի նահատակութեան օրինակները անպակաս են: Այս օրինակներէն մէկն է Հռիփսիմէ անունով կոյս մը որ յաջողեցաւ հաւատքի ոյժով դիմադրել եւ յաղթել իր օրուան թագաւորին՝ Տրդատի:

Ս. Հռիփսիմէ քրիստոնէայ հաւատացեալ մըն էր որ Հոռոմի մէջ քրիստոնէաներու դէմ կատարուած հալածանքներէն փախած էր ու կ'ապրէր Գայիանէ կոյսի գլխաւորած հաւատացեալ կոյսերու խումբի մը մէջ: Այս խմբակը հաստատուած էր Հնձաններ կոչուած տեղի մը մէջ, Վաղարշապատի շրջակայքը:

Հայաստանի այդ ժամանակաշրջանի թագաւորը՝ Տրդատ, տակաւին հեթանոս էր եւ ուզեց ամուսնանալ Հռիփսիմէի հետ: Ան անշուշտ մերժեց որովհետեւ չէր ուզեր կին ըլլալ կոռպաշտ թագաւորին: Հռիփսիմէի ժխտական կեցուածքին որպէս հետեւանք, թագաւորը սպաննել տուաւ ոչ միայն Հռիփսիմէն այլ նաեւ անոր պետը՝ Գայիանէն եւ իր ընկերները: Եւ այսպէս է որ նահատակուած այս 37 կոյսերը կոչուեցան Հռիփսիմեան կոյսեր ու անոնք կը յիշատակուին մինչեւ այսօր մեր եկեղեցիներէն ներս:

Պենտէկոստէ

Պենտէկոստէ կը նշանակէ Զատիկի յիսուներորդ օր, յունարէն լեզուով: Պենտէկոստէն հրեաներուն մօտ նուիրական տօն մըն է ուր կը յիշատակեն այն օրը երբ Մովսէս ժողովուրդին կը փոխանցէ, Սինային լեռան վրայ Աստուծմէ ստացած պատուիրան-օրէնքները: Ուրեմն Յիսուսի յարութենէն յիսուն օր ետք երբ տեղի կ'ունենար Հոգեգալուստը, նոյն ատեն հրեաներ կը տօնէին Պենտէկոստէն, ու այդ իսկ պատճառաւ, շփոթի հետեւանքով ժողովուրդը Հոգեգալստեան տօնին կու տայ նաեւ Պենտէկոստէ անունը:

Յունիս ամսուան տօներէն Սուրբ Էջմիածնի Տօնը

Ս. Էջմիածին Մայր տաճարը հայոց առաջին եկեղեցին է: Ան կառուցուած է 301-303 թուականներուն, Տրդատ թագաւորին եւ հայոց առաջին հայրապետին՝ Գրիգոր Լուսաւորիչի օրով:

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչը խոր Վիրապէն ելլելէն ու Քրիստոսի հաւատքը Հայերուն մէջ քարոզել սկսելէն ետքը ունեցաւ տեսիլք մը ըստ որուն, Աստուծոյ միածին որդին երկինքէն կ'իջնէ եւ իր ոսկեայ ուռնակով (մուրճով) կը նշէ տաճարին վայրը ու կը գծէ անոր յատակագիծը: Այսպէս հրաշալի ձեւով է որ նշանակուեցաւ հայ եկեղեցւոյ սկիզբը ու առաջին մեր այս եկեղեցին կոչուեցաւ Էջմիածին խորհրդանշելու համար Աստուծոյ միածին Որդիին իջած տեղը:

Ս. Էջմիածին Մայր տաճարը կառուցուեցաւ Վաղարշապատ քաղաքին մէջ: Վաղարշապատը հին Հայաստանի հոգեւոր կեանքի կեդրոնը կը նկատուի ու հոն, հինգերորդ դարէն սկսեալ բացուած է հայկական առաջին դպրոցը: Մայր Եկեղեցիին անունով, այս քաղաքը նաեւ կոչուած է Էջմիածին: Էջմիածինը կարելի է համարել ուխտավայր ու կարելի է գայն նմանցնել հայկական Երուսաղէմի մը:

Միածինի իշումն ու Հայ եկեղեցւոյ հաստատումը հայաստանեայց եկեղեցւոյ կարեւոր տօներէն է որ կը նշուի Հոգեգալուստէն ետքը եկող Երկրորդ Վիրակին, եւ Զատիկի 10-րդ Վիրակին:

1700 տարիներ շարունակ, Էջմիածինը ենթարկուած է զանազան աներումներու. նորոգութիւններ եղած են որոնց հետեւանքով անոր նախնական ձեւը խախտած է: Այս փոփոխութիւններուն կարգին կարելի է թուել 1682 ին Եղիազար կաթողիկոսին պատուէրով տաճարին կեդրոնը, գլխաւոր գմբէթին տակը շինուած «Իջման Սեղանը» եւ եկեղեցւոյ հարաւային, հիւսիսային եւ արեւելեան կողմերը անւնցուած երեք փոքր գմբէթները:

Մայիս ամսուան պատասխաններ եւ մասնակցողներ

Մանկապարտէզի անկիւն

Բեթանիա, օրհնեց, բաժնուեցաւ, երկինք,
երկրպագեցին, Երուսաղէմ, զԱստուած

Նախակրթարանի անկիւն Ա. Բաժին

1. դ.4
2. գ. Յիսուսի Բարեկամը
3. բ. Ղազարոսին ողջնցուց
4. դ.10
5. Պատուէ քու հայրդ եւ մայրդ կամ ուրիշ
ոեւէ պատուիրան
6. ա. իրենց անդրանիկ զաւակները
ազատելու համար
7. ա.նախանձի պատճառով
8. գ. Եղիա եւ Մովսէս
9. գ. Սիմոն-Պետրոս
10. ա. Կարմիր

Նախակրթարանի անկիւն Բ. Բաժին

- 1.- բ. 40 օր
- 2.- գ. Թովմաս
- 3.- ա.Յովհաննէս
- 4.- գ.Վերջին ընթրիքին օրը
- 5.- գ.Պենտէկոստէի տօնին
- 6.- գ.կնկան եւ եղբօրը որդիին հետ
- 7.- բ.Աստուծոյ կամքը կատարելու համար
- 8.- դ. Սառա
- 9.- գ. Իսահակ
- 10.- բ.29 Մայիսին

Երկրորդականի անկիւն

- 1.- բ.-Մարկոս
- 2.- ա. Մատթէոս
- 3.- բ. Մարկոս
- 4.- գ.- Ղուկաս
- 5.- դ.- Յովհաննէս
- 6.- բ.- Մարկոս
- 7.- բ.- Մարկոս
- 8.- ա.-Մատթէոս
- 9.- դ.- Յովհաննէս
- 10 դ.-Յովհաննէս

Ընդհանուրի անկիւն

- 1- բ- Կորնթացիներուն Ա. 13

- 2- դ- Տիտոս
- 3- բ- Պօղոս
- 4- բ- Պօղոս
- 5- գ- 7
- 6- ա- Յակոբոս եւ Յուդա
- 7- դ- 4
- 8- դ. 4
- 9- ա- Յակոբոս 2:17
- 10- բ- Պօղոս

Մայիս ամսուան մասնակցողներ

Մանկապարտէզ

Անսխալ պատասխանողներ

Սեւակ Պապիկեան, Խշխշեան Ռիթա,
Պիլիքեան Գէորգ, Կարապետեան Զոհրապ,
Կարապետեան Կարպիս, Արագ
Գաբթանճեան:

Նախակրթարան Ա. բաժին

Դալար Գաբթանճեան, Բաֆֆի Խշխշեան:

Անսխալ պատասխանող

Առէն Պապիկեան

Նախակրթարան Բ. բաժին

Արի Քէօսէյեան, Թամար Պուլիքեան,
Քրիստին Կարապետեան, Կարօ Գէորգեան,
Գօգօ Մատթէոսեան, Անի Մելիքեան, Հրակ
Նարեկեան, Պետրոս Նազարեան, Լորա
Սարիմանուկեան, Ռուբէն Սեթեան, Սեւակ
Զաբրազեան, Սեւակ Ալմաճեան, Շիթանեան
Սարգիս

Անսխալ պատասխանող

Քէնտէրճի Վերժինի

Երկրորդական

Թամար Գիզիրեան, Նանօր Շիթանեան

Յակոբին կէս ոսկինոցը

Ասիկա շատ պարզ եւ գեղեցիկ պատմութիւն մըն է, նաեւ անուշ: Վստահ եմ որ պիտի սիրէք զայն: Եւ պատմութիւն մըն է որ իրաւ պատահած է:

Յակոբ ութ տարեկան էր: Ծնողքը շատ աղքատ էր ու երբեք կարող չէր դրամ տալու իրեն որպէսզի ծախսէ: Երբեմն հինգ դահեկաննոց մը կու տար ձեռքը եւ այդչափ միայն:

Օր մը սակայն իրենց հարուստ դրացին հանեց կէս ոսկինոց մը տուաւ անոր: Իսկական կէս ոսկինոց մը: Յակոբ այնքան կը սիրէր իր կէս ոսկինոցը որ միշտ գրպանէն դուրս կը հանէր ու կը նայէր անոր: Որքան փայլուն էր, եւ որքան շատ բաներ կարելի էր գնել անով:

Ժամանակ մը վերջ երբ Յակոբ ձեռքը գրպանը խոթեց անգամ մը եւս նայելու իր կէս ոսկինոցին, նկատեց որ ան հոն չէր: Գրպանը պարպեց, բայց ի զուր: Բոլոր իր միւս գրպաններուն մէջ փնտռեց բայց դրամը անոնց մէջ ալ չէր: Խենթի մը պէս փնտռտուքի սկսաւ տան մէջ, պարտէզին մէջ եւ ամէն տեղ ուր եղած էր, բայց դրամը չգտնուեցաւ: Մտածելը թէ իր թանկագին կէս ոսկինոցը այդքան շուտ աներեւութացած էր, շատ սարսափելի բան էր Յակոբին համար: :

Իրիկուն եղաւ եւ Յակոբ շատ յուսահատ եւ ճարահատ անկողին մտաւ: Բայց անկողին մտնելէն վերջ յիշեց որ աղօթքը չէր ըրած.- «Ը՛հ, ինչո՞ւ պիտի աղօթեմ»- մտածեց ան: «Կէս ոսկինոցս կորսնցուցի եւ այլեւս աղօթելը ի՞նչ օգուտ: Եթէ Աստուած ինձ չցուցնէ թէ ո՞ր է կէս ոսկինոցը, աղօթք պիտի չընեմ իրեն: Հիմա պիտի քնանամ:»

Բայց չկրցաւ քնանալ: Հազիւ աչքերը գոցուելու վրայ էին, երբ պզտիկ ձայն մը ներսէն կը թուէր ըսել իրեն.- «Յակոբիկ, աղօթք չըրիր»:

Այսպէս միւս կողմին վրայ դարձաւ ան եւ անգամ մըն ալ փորձեց քնանալ: Սակայն նոյն ձայնը նորէն նոյն բանը ըսաւ: Յակոբ այս կողմ դարձաւ, այն կողմ դարձաւ որպէսզի քնանայ, բայց ձայնը մէջէն կը շարունակէր կրկնել .- «Յակոբիկ, աղօթք չըրիր»:

Վերջապէս ելաւ անկողինին մէջ նստաւ ու որոշեց անպայման աղօթել որպէսզի կարենայ քունի անցնիլ: Իջաւ անկողինէն եւ գետինը ծունկի եկաւ որպէսզի աղօթէ: «Ոհ», բացագանչեց, երբ ծունկին տակը զգաց փոքրիկ պաղ եւ կարծր բան մը... Նայեցաւ... Իր կէս ոսկինոցն էր:

Պահուած բառը

ա	ն	դ	է	ա	կ	ա	ն	ի	յ	ն	ա	լ	մ	ր
պ	ա	ղ	ջ	ր	ե	լ	ո	կ	ա	ն	ո	ր	ա	պ
ա	ա	ծ	ա	կ	ն	տ	լ	լ	ա	լ	ա	շ	յ	ա
ր	ա	ճ	ն	ա	ա	ա	շ	ո	լ	ն	ճ	ա	ր	ր
տ	ո	լ	ն	ծ	լ	ձ	ո	լ	կ	ո	տ	ր	ե	ս
է	ջ	ք	ծ	ա	մ	ե	լ	լ	ա	ց	ի	ք	ն	ա
զ	ո	հ	հ	խ	տ	ո	լ	փ	մ	ա	ր	զ	ի	կ
ո	հ	ր	ա	ն	դ	ջ	ք	յ	ա	ն	ա	կ	յ	ա
հ	ք	ա	ր	դ	հ	ա	ճ	ա	ր	ե	լ	ա	ա	ո
ե	ա	ն	ա	ի	ա	ղ	ա	չ	ե	լ	ա	ն	ջ	ա
լ	ց	ո	լ	ր	տ	ա	փ	ո	լ	շ	պ	ո	ո	ջ
չ	ո	լ	ա	ն	ա	ր	փ	ր	ա	պ	ա	ն	ր	ի
ա	ն	շ	ա	ր	ժ	ց	զ	դ	ա	ր	ձ	ց	դ	ն

Աղաչել	Իշնալ	ճար	
Անշարժ	Իկլու	ճարել	
Անոնց	Լացիք	մայրենի	տուփ
Անդէական	Լաւաշ	մարզիկ	տուն
Անճար	Լանջ	յաջորդ	ցանել
անուշ			ցուրտ
Աշուն	ծակ	նուշ	
Առաջին	ծամել		փրապան
Արել		շարք	փուռ
Արկածախնդիր	կոտրես		փուշ
	կենալ	չուան	
Բարդ	կանայք		
Բաց		պաղ	
		Պարոն	
Դարձ	հրանդ	Պարտէզ	
	հարաւ	Պարսակ	
	հատ		
Զոհ			
զոհել	ձուկ	ջրել	
		ջաղարց	
Էջք			

ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ Ժ. Տարի Խմբագրական Կազմ

Խմբագիր՝
Աշխատակիցներ՝

Շաղիկ Պոյաճեան
Յասմիկ Նաճարեան
Գարոլ Գաբթանճեան
Երան Լոշխաճեան
Նիկոլ Դանիէլեան
Թորոս Պապիկեան

Մեր ընթերցողները կը գրեն

«... հիացայ անոր բովանդակութեան ուշագրաւ, թարմ եւ չափազանց օգտակար նիւթերուն համար, որոնք տրուած են պարզ եւ բոլորին մատչելի կերպով ու լեզուով...»

« ... հիանալի է բովանդակութիւնը իր բազմատեսակ նիւթերով, օգտակար մեծին ու փոքրին, աշխարհականին եւ ...եկեղեցականին:»

« ...իր ճոխ բովանդակութեամբ կու գայ գոհացում տալու զանազան տարիքի ընթերցողներուն...»

« ...քրիստոնէական եւ մեր տոհմային ինքնութիւնը պահպանող աղբիւրներէն մէկը կը նկատուի: Ան կամար մը հաստատած է որ կը կապէ դպրոց ու տուն, եւ կը թերթատուի ընտանիքի բոլոր անդամներուն կողմէ: Իր հարուստ բովանդակութեամբ, ան կը զարգացնէ երեխային միտքը ու կ'ազնուացնէ հոգին:...»

«ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ»ը Կը գտնուի նաեւ համացանցի (internet) վրայ: Այցելեցէ՛ք **www.sourphagop.org**, ձախ կողմի կոճակներէն «Պարբերաթերթ»ը ձեզ կ'ուղղէ դէպի ներկայ եւ նախկին թիւերը...

«Ճաշու աւետարան»ը Կը գտնուի նաեւ համացանցի (internet) վրայ: Այցելեցէ՛ք **www.sourphagop.org**, ձախ կողմի կոճակներէն «Ճաշու աւետարան»ը ձեզ կ'ուղղէ դէպի այս ամսուան Ճաշու Աւետարանի հատուածները...